

Programrapport Social hållbarhet

Januari – augusti, 2024

Innehåll

Sammanfattning	3
Introduktion till programmet för social hållbarhet	3
Övergripande om social hållbarhet.....	4
Överblick.....	5
Fokusområde 1 – Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden	6
Fokusområde 2 - Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv	11
Fokusområde 3 – Barns uppväxtvillkor.....	15
Fokusområde 4 – Boende och bebyggelsemiljö	18
Fokusområde 5 – Arbete och försörjning.....	22

Sammanfattning

Umeå kommun har en stark position inom social hållbarhet. EU-kommissionen rankar övre Norrland som den mest socialt hållbara regionen i Europa enligt European Social Progress Index¹. Sverige, och Umeå kännetecknas av hög tillit mellan människor. Det främjar deltagande i demokratiska processer och socialt engagemang. Samtidigt syns tendenser till splittring och ökade klyftor, det förebyggande arbetets betydelse är av största vikt för att minska dessa problem.

Kommunens arbete för social hållbarhet grundar sig i värden som trygghet, tillit och gemenskap. Segregation, där människor med olika förutsättningar lever åtskilda, utgör ett hot mot dessa värden. Umeå har generellt ett bra utgångsläge med låg brottslighet, låg upplevd otrygghet och hög tillit till myndigheter. Det finns inga stadsdelar i Umeå som klassats som utsatta av polisen.

Utmaningar kvarstår dock. Organiserad brottslighet är ett växande problem. Antalet ärenden gällande våld i nära relationer har också ökat, vilket kräver bättre samordning och ökade resurser. Kommunens styrmodell har dessutom gjort att jämställdhetsarbetet riskerar att bli mindre synligt och svårt att följa upp.

Vad gäller ungas livsvillkor ökar avhoppet från gymnasiet. Många avhopp kopplas till dåligt mående. Framför allt unga tjejer har ett dåligt mående och tjejer på högskolan har en relativt hög frånvaro. Barnfamiljer har dessutom fått det svårare ekonomiskt under de senaste åren.

Kommunens arbetskraftsdeltagande är bra men det finns grupper som fortfarande har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Kompetensbristen i Umeå förblir också en utmaning. Kommunen arbetar för att minska antalet personer i långvarigt utanförskap men det behövs bättre kännedom om situationen för dem som varken arbetar, studerar eller är arbetsökande.

Umeå kommun strävar efter att vara en bra plats att växa upp på, där alla ska ha jämlika villkor oavsett bakgrund. Arbetet har fortgått under året för att främja trygga, tillgängliga och inkluderande boendemiljöer. Mycket pekar på att Umeå är en plats med goda förutsättningar att leva och verka. Umeå är i en stark position, men fortsatt arbete behövs för att bibehålla och stärka kommunens sociala hållbarhet. Exempelvis finns det i dagsläget handlingsplaner för att motverka våld och barnfattigdom som inte är resurssatta.

Introduktion till programmet för social hållbarhet

Programmets syfte är att bidra till att uppnå kommunens ambitioner att motverka ökade skillnader mellan medborgarna genom att bygga kommunen och verksamheterna så jämlikt och jämställt som möjligt och aktivt arbeta för att skapa goda livsvillkor för alla. Som enda program styrs programmet för social hållbarhet av två övergripande inriktningsmål; *Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden* och *Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv*.

En översiktlig lägesbild för samtliga fem inriktningsmål kommer att presenteras i rapporten. Vissa fokusområden i programmet för social hållbarhet är formulerade på ett sätt som gör det komplicerat att använda indikatorer i uppföljningsarbetet. Social hållbarhet är komplext och i arbetet med social hållbarhet är dessutom ett helhetsperspektiv av stor betydelse. De indikatorer som finns i rapport ska därför inte förstås som en heltäckande lägesbild av den sociala hållbarheten i Umeå kommun.

¹ [Infogio - European Social Progress Index \(europa.eu\)](https://infogio.eu)

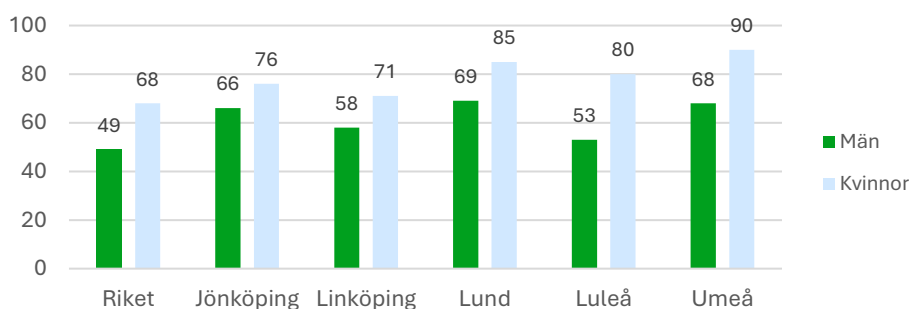
Övergripande om social hållbarhet

Umeå kommun har en gynnsam position i arbetet med social hållbarhet. Övre Norrland, där Umeå är största stad, rankas av EU-kommissionen som den socialt mest hållbara regionen i Europa i sitt *European Social Progress Index*.

Sverige är även ett av de länder i världen med högst tillit mellan människor och Umeå ligger bra till i nationella mätningar. När tillitsgraden är hög märks det genom att fler deltar i påverkansprocesser som demokratiska val, föreningsliv och annat. Stora skillnader i livsvillkor mellan medborgare riskerar å andra sidan att leda till minskad tillit. Förebyggande arbete är därför av högsta vikt för att bibehålla en hög grad av tillit i hela kommunen.

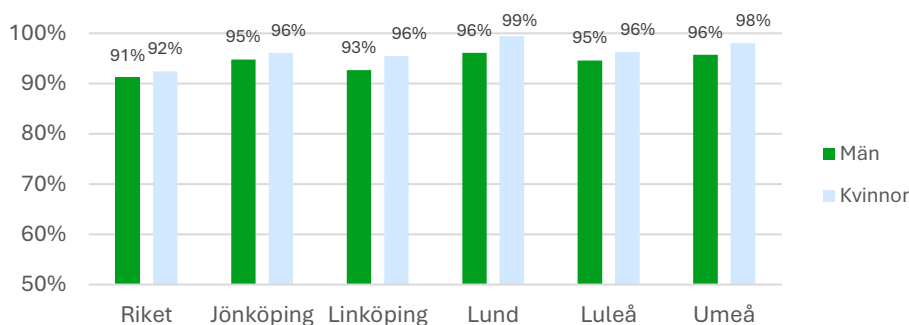
Eftersom kommunkoncernen inte har egen rådighet över allas vårt välmående och de sociala strukturerna, är det viktigt och nödvändigt att fortsätta arbete för ökat samarbete med alla samhällsaktörer.

Figur 1. Sociala relationer och tillit - index 2023²

Källa: Tillväxtverkets beräkningar, baserat på uppgifter från MUCF och Fohm

Figur 2. Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel, 2023³

Källa: Medborgarundersökningen, SCB

² Indexet baseras på indikatorerna: Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, Invånare 16–84 år med avsaknad av emotionellt stöd och sammanvägs till ett nyckeltal på en skala från 0 till 100.

³ Andel som har svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" på frågan "Vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?" i SCB:s medborgarundersökning.

Överblick

	Trend	Lägesbild
Inriktningsmål		
Mål 2. Umeå ska växa hållbart utan utsatta områden	●	Mer arbete krävs
Mål 3. Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv	●	Enligt plan
Fokusområden		
1. <u>Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden</u> <i>Negativ påverkan från organiserad brottslighet och våld i nära relation men framsteg i samverkansarbetet.</i>	●	Mer arbete krävs
2. <u>Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv</u> <i>Jämställdhetsarbetet pågår och är väl inarbetat. Behov av nya goda exempel för att ej tappa position.</i>	●	Enligt plan
3. <u>Barns uppväxtvillkor</u> <i>Elever upplever minskade påverkansmöjligheter i skolan. Många ungdomar mår dåligt och är stressade. Lägre andel barn i ekonomisk utsatthet än i riket, behöver bevakas.</i>	●	Mer arbete krävs
4. <u>Boende och bebyggelsemiljö</u> <i>Den aktualiserade planeringsstrategin är antagen av KF. Bostadsförsörjningen är utmanande, andelen barnfamiljer och unga som lägger en större del av inkomsten på boendekostnader har ökat.</i>	●	Enligt plan
5. <u>Arbete och försörjning</u> <i>Positiv trend i arbetskraftsdeltagande. Ökat antal avhopp från gymnasiet. Utmaningar kvarstår men läget är gynnsamt.</i>	●	Mer arbete krävs

Trenden går neråt

Trenden har inte förändrats påtagligt*

Vi ser en positiv förändring/trend.

*Vissa indikatorer har förändrats positivt medan andra förändras negativt.

Fokusområde 1 – Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Sammanfattning	Trend	Lägesbild
1.1 Förhindra framväxten av segregation och utsatta områden <i>Ökad ojämlikhet och organiserad brottslighet utgör en stor utmaning för Umeås hållbara tillväxt. Behov av bättre samverkan i arbetet mot segregation.</i>		Mer arbete krävs
1.2 Ett Umeå fritt från våld <i>Negativ trend inom området våld i nära relation. Behov av förbättrad styrning och fler resurser.</i>		Mer arbete krävs
1.3 Förebyggande insatser och trygghetsarbete <i>Bra resultat på trygghet, minskning av social oro. Fortsatta problem med misstro mot myndigheter och utanförskap</i>		Mer arbete krävs

För att Umeås fortsatta tillväxt ska ske på ett socialt hållbart sätt är det viktigt att värna de värden som utgör den sociala hållbarhetens grund: trygghet, tillit till varandra och till myndigheter, samt en bredare känsla av gemenskap och tillhörande. De värdena hotas av segregation, den uppdelningsprocess varmed människor med olika bakgrund, ålder eller socioekonomisk status lever och verkar separerade från varandra. Social hållbarhet förutsätter även att medborgarna känner sig trygga, såväl i det offentliga rummet som i sina egna hem – därför är våldsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder också en viktig del av arbetet med social hållbarhet.

Umeå har ett bra utgångsläge. Den senaste lägesbilden som gjorts visar att Umeås brottslighet ligger på en lägre nivå än jämförbara städer inom de flesta kategorier.⁴ Den upplevda otryggheten är även den jämförelsevis lägre, och medborgarundersökningen⁵ visar på höga nivåer av tillit till andra människor och till myndigheter. Umeå har inte heller någon stadsdel som av polisen klassats som utsatt område. Frishetsfaktorerna är många.

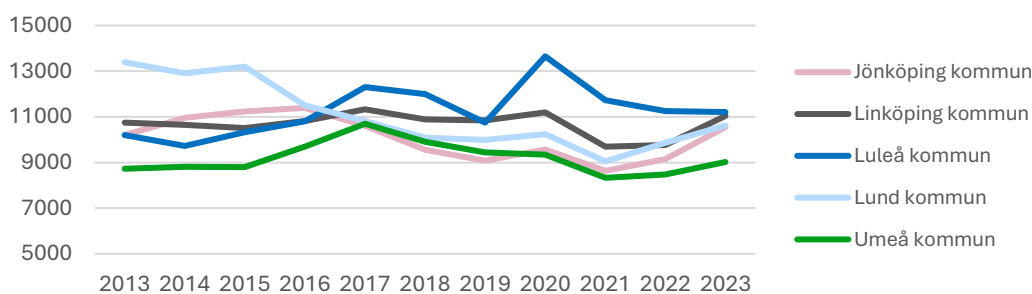
Men inom vissa områden går trenden åt fel håll. Boverket ojämlikhetsindex pekar på en svag men stadig ökning av Umeås ekonomiska segregation (se 1.3 nedan). Organiserad brottslighet utgör ett tydligare samhällshot än tidigare i Umeå, inte minst kopplat till välfärdsbrott och risken av nyrekrytering av barn och unga och tillskapandet av utanförskapsområden.⁶ Vad gäller våld så ser man en ökning av våld i nära relation (se 1.2 nedan). Här finns ett behov av bättre samordning och ökade resurser.

⁴ För mer information se rapporten *Brottsligheten i Umeå, lägesbild 2023*.

⁵ Se SCB:s medborgarundersökning.

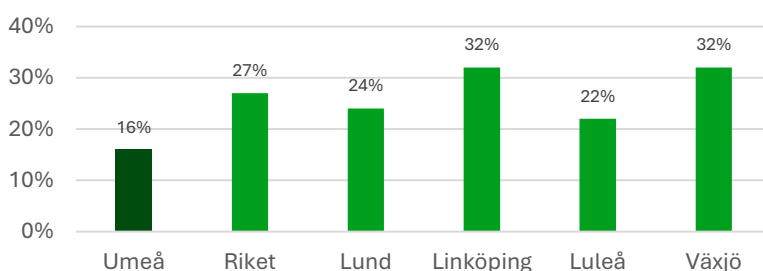
⁶ För mer information se rapporten *Nulägesanalys: Barn och unga som rekryteras in i kriminella nätverk (2023)*.

Figur 3. Anmälda brott uppdelat efter olika kommuner, antal brott per 100 000 invånare

Källa: Anmälda brott, Brå

Figur 4. Otrygghet vid utevistelse sen kväll i det egna bostadsområdet 2021–2022, andelar

Källa: Nationella trygghetsundersökningen, Brå

1.1 Förhindra framväxten av segregation och utsatta områden

Segregation är en utmaning för den sociala hållbarheten eftersom konsekvenserna av att människor med olika socioekonomiska förutsättningar lever rumsligt åtskilda från varandra är att de inte möts i vardagen, och inte lär känna varandra. Därmed minskar den ömsesidiga tilliten, integrationen, och det överbryggande sociala kapitalet⁷, det vill säga interaktioner och tillit mellan olika grupper. Segregation kan leda till framväxten av privilegierade, homogena områden med stark socioekonomi men låg mångfald å ena sidan, och å andra sidan framväxten av utanförskapsområden eller ”utsatta områden” enligt polisens definition, som karakteriseras av låg socioekonomi och att kriminella har en inverkan på lokalsamhället. Eftersom segregation är en relationell process så hänger båda dessa utvecklingar ihop.

Data från Boverket visar på en svag men stadig ökning av den socioekonomiska segregationen i Umeå. En utveckling som antagligen påskyndats på senare tid av det ekonomiska läget, med ökade kostnader, inte minst för boende, som drabbar barnfamiljer och låginkomsttagare.⁸

För att förhindra att ökad segregation leder till framväxten av utsatta områden och klyftor mellan olika grupper behövs ett långsiktigt arbete med att utjämna skillnader och skapa förutsättningar för möten. Detta genom att planera för socialt blandade bostadsbestånd, för mänskliga flöden över områdesgränser och för offentliga mötesplatser.⁹ Andra viktiga pusselbitar är att verka för goda uppväxtvillkor, se till att så många elever som möjligt fullföljer sin skolgång, att alla får möjlighet att komma i arbete, tillgång till en meningsfull fritid, och till en god och lika vård under livets alla skeden. Av största vikt är också att förebygga känslor av utanförskap genom ett aktivt jämlikhetsarbete, och genom att ge alla grupper möjlighet till delaktighet och till att göra sina röster hörda.

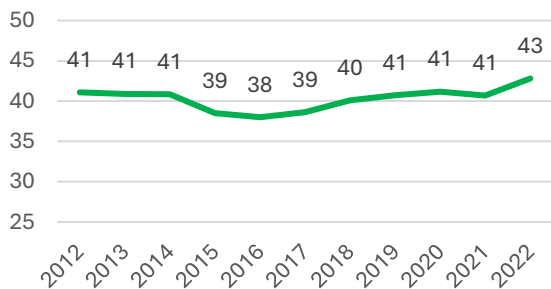
⁷ Se Robert Putnam, *Bowling Alone. The Collapse and Revival of American Community*. New York: Touchstone, s. 22.

⁸ Se rapporterna *Hur går byggandet i Umeå 2023* samt *Vad kostar det att bo i Umeå kommun?*

⁹ För en beskrivning av strategierna se *Översiktsplan Umeå kommun*.

Eftersom segregation och dess konsekvenser utgör en komplex samhällsfråga är det ett område som kräver fördjupad samverkan i det förebyggande arbetet. Det finns goda exempel på områden där samverkansvilja och samverkansstrukturer finns på plats – exempelvis kring risken för nyrekrytering¹⁰ – men när det gäller segregation bromsas den förebyggande samverkan av att ingen verksamhet eller forum har ett utpekat samordningsansvar för att kartlägga utvecklingen och utveckla insatser.

Figur 5. Ojämlighetsindex för Umeå kommun¹¹

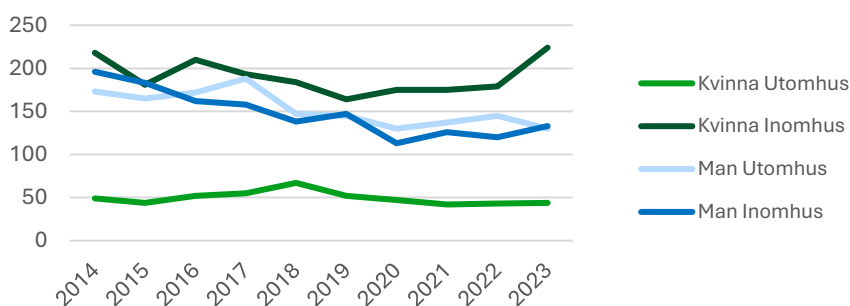
Källa: SCB och Boverket

1.2 Ett Umeå fritt från våld

Syftet med *Ett Umeå fritt från våld* är att minska våldet i Umeå kommun, i enlighet med riktningen och ambitionerna i kommunens *Handlingsplan mot våld*. Enligt den revision som utförts av kommunrevisorerna 2022, och Umebrås uppföljning av Handlingsplanen mot våld (som gjordes 2023), har många bra våldsförebyggande aktiviteter ägt rum. Men det framstår samtidigt tydliga brister med Handlingsplanen. Revisionen konstaterade att ”Handlingsplanen mot våld har mycket begränsad styrkraft då berörda verksamheter inte arbetar i enlighet med den. Det finns inga avsatta medel för att implementera de prioriterade aktiviteterna från vare sig kommunfullmäktige eller ansvariga nämnder. (...) Vi är kritiska till att varken kommunstyrelsen eller de nämnder som berörs av Handlingsplanen mot våld har följt upp de prioriterade aktiviteterna relaterade till våld i nära relation”.¹² Det finns alltså ett tydligt behov av ett omtag när det gäller resurssättning och styrning av arbetet med *Ett Umeå fritt från våld*.

Att förflytta positionerna i det våldsförebyggande arbetet är desto mer angeläget eftersom statistik från polisen visar en ökning av antalet fall av misshandel mot kvinnor, samtidigt som Centrum mot våld har ett ansträngt läge med köer som blivit mycket längre sedan pandemin¹³.

Figur 6. Misshandel inklusive grov i Umeå, anmälda brott per 100 000 invånare

Källa: Anmälda brott, Brå

¹⁰ Se *Umeå växer tryggt och säkert – Aktivitetsplan 2024-2026*.

¹¹ Ojämlighetsindexet är ett mått på segregation. Indexet mäter skillnaden i bosättningsmönster mellan olika socioekonomiska grupper och tas fram utifrån indikatorn disponibel inkomst per konsumtionsenhet.

¹² Se *Uppföljning våld 2020-2022, handlingsplan och aktivitetsplan*.

¹³ För mer information se rapporten *Brottligheten i Umeå, lägesbild 2023*.

1.3 Förebyggande insatser och trygghetsarbete

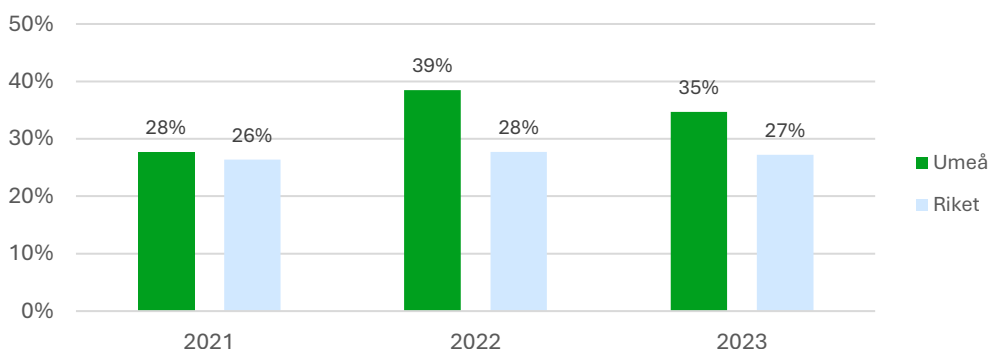
Under perioden 2018–2022 hade samverkansarbetet Umeå växer tryggt och säkert (UVTS) ett stort fokus på trygghet och förebyggande arbete mot social oro, i enlighet med den problembild som polis och kommun identifierat 2017. Därav den uttalade ambitionen i fokusområde 1.3 att arbeta tillitsskapande och att förebygga social oro, inom ramen för trygghetsuppdraget Umeå växer – tryggt och säkert.

Inriktningen på UVTS ändrades 2023 till ett mer riktat fokus på att förebygga rekrytering av barn och unga till kriminella gäng. Detta på grund av den tidigare inriktningen bedömts vara lite väl bred och otydlig, vilket försvårade uppföljning och måluppfyllelse, men även för att problembilden förändrats, inte minst kopplat till gängens tydligare etablering i Umeå.

När det gäller trygghet bedöms Umeå ha ett gynnsamt läge. De mått som finns pekar på hög trygghet såväl i det offentliga rummet som exempelvis i skolan.¹⁴ När det gäller social oro vittnar polisen om en positiv utveckling på flera av de ställen som tidigare hade problem, exempelvis Ålidhem Centrum.

Behovet av att stärka tilltron till samhällets institutioner, samt delaktigheten i samhället, kvarstår dock. Flera utvecklingsinsatser inom kommunen har haft som uttalat syfte att skapa förändring på det området, exempelvis operativa teamet på Ersängsskolan, socialtjänstens arbete med föräldrautbildningen Föräldraskap i Sverige (FÖS) eller Arbetsmarknad och integrationsinsatser inom *Salam Familj*. Vittnesmål från civilsamhället och från kommunala verksamheter som ofta möter nyanlända visar dock på en fortsatt misstro mot myndigheter (inklusive kommunala verksamheter) samt på en bestående upplevelse av utanförskap och icke-delaktighet. Invånare i Umeå visar något högre förtroende för kommunens arbete med integration och delaktighet än i riket i stort. Siffrorna är dock relativt låga, merparten upplever inte att kommunen arbetar aktivt för att förbättra dessa områden.

Figur 7. Kommunens arbete för att förbättra integration och delaktighet i samhället fungerar bra, andelar¹⁵

Källa: Medborgarundersökningen, SCB

¹⁴ Se till exempel den senaste upplagan av skolenkäten *Unga*.

¹⁵ Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" på frågan "Upplever du att din kommun arbetar aktivt för att förbättra integration och delaktighet av människor i samhället?"

Genomförda projekt och utvecklingsinsatser under 2024 (urval)

- Ny inriktning och Aktivitetsplan för det kommunövergripande brottsförebyggande samarbetet *Umeå växer tryggt och säkert*.
- Öppna mötesplatser, stöd till social innovation med fokus på unga som är utanför det ordinarie föreningslivet, i samverkan med Umeå Universitet.
- *På Ungas Hemmaplan*, pilot av ny brottsförebyggande utbildning för unga i riskzon, med fokus på delaktighet.
- *Okej med dig*, våldsförebyggande insats i förskolan.

Status i underliggande planer

Handlingsplan	Bedömning
Handlingsplan mot våld	Mer arbete krävs. Aktualitets- och relevansprövning efterfrågas.
Aktivitetsplan Umeå växer tryggt och säkert	Arbete pågår enligt plan
Strategi för integration	Arbete pågår enligt plan

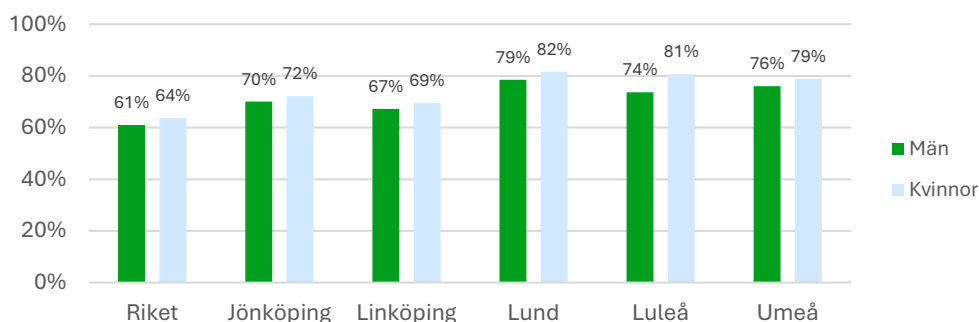
Fokusområde 2 - Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv

Sammanfattning	Trend	Lägesbild
2.1 Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering <i>Arbetet pågår och är väl inarbetat. Behov av nya goda exempel för att flytta fram positioner.</i>		Enligt plan
2.2 Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbar utveckling <i>Arbete med att medvetandegöra förutsättningar för kvinnor och män samt dess konsekvenser är ständigt pågående.</i>		Enligt plan
2.3 Mäns våld mot kvinnor ska upphöra <i>Handlingsplanen mot våld är i dagsläget inte resursstätt. Yrkesverksamma som arbetar med våldsutsatta upplever ett stort behov och siffror visar ett ökande antal anmälningar och ärenden kring våld i nära relation 2023.</i>		Mer arbete krävs

Det finns inga enskilda indikatorer för att mäta nivån av jämställdhet på ett övergripande plan, det vill säga – det finns inga kvantitativa indikatorer som, om en viss nivå är uppnådd, möjliggör slutsatsen att jämställdhet är uppnådd. Umeå kommun har genom åren mätt jämställdhet genom att titta på det arbete som görs i de olika förvaltningarna. I riktlinjerna för aktiverande styrning ska inriktningssmålen enbart destinerats till vissa nämnder och bolag, vilket gör att samtliga nämnder inte längre inkluderar jämställdhetsarbete i sina verksamhetsplaner och årsrapporteringar. Även om det inte varit intentionen med styrmodellen blir effekten att jämställdhetsarbetet nedprioriteras i synlighet i verksamheterna och möjligheten att mäta jämställdhet genom att titta på det arbete som görs i förvaltningarna försvåras.

För fokusområdet jämställdhet ger indikatorn kvinnor som kan rekommendera andra att flytta till kommunen (nedan) tillsammans med sociala relationer och tillit (se inledningen) en generell bild av Umeå som en plats med goda förutsättningar att leva och verka. Denna jämförelse pekar på att Umeå har en något bättre position än andra jämförbara kommuner i Sverige, vilket möjligtvis bland annat kan härledas till kommunens långsiktiga och strategiska jämställdhetsarbete som pågått obrutet i över tre decennier.

Figur 8. Kan du rekommendera andra att flytta till kommunen, 2023, andelar¹⁶

Källa: Medborgarundersökningen, SCB

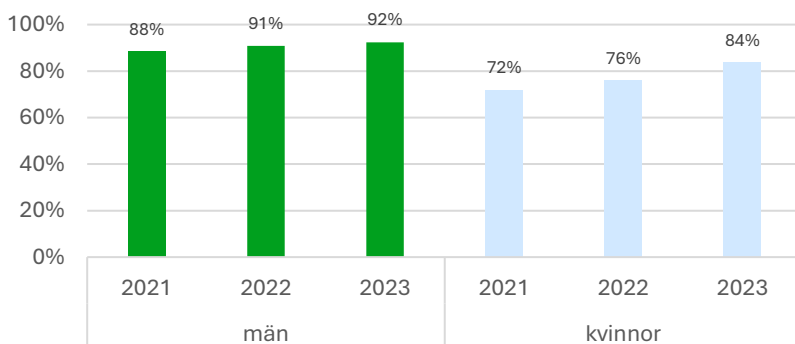
2.1 Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering

Umeå kommun har arbetat aktivt med jämställdhet i stadsplaneringen i flera decennier, och det finns tydliga skrivningar i bland annat översiktsplanen som kan användas för att synliggöra och utmana maktrelationer för att verka för ett jämställt offentligt rum. Arbetet har också varit en avgörande faktor i att Umeå har en stark position internationellt, där jämställdhet i relation till stadsplaneringen är ett av Umeås flaggskepp, vilket också möjliggör finansiering för utvecklingsprojekt, inte bara för detta specifika område utan även bredare.

Grunderna för detta är väl inarbetade, däremot är det viktigt att tillföra nya goda exempel och innovativa piloter för att flytta fram positionerna och fortsätta ligga i framkant. Detta var också en intention bakom *Tilläggsuppdrag 2022:3 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att ta fram en metod så att projekt ur den befintliga investeringsplanen årligen väljs ut som lämpliga piloter för jämställdhetsfokus*. Denna metod finns utarbetad och det är viktigt att den implementeras och resurssätts.

Det finns en skillnad mellan upplevd trygghet mellan kvinnor och män, där kvinnor anger en lägre grad av trygghet än män. Däremot upplever sig både kvinnor och män mer trygga i Umeå än i andra jämförbara städer och den upplevda tryggheten ökar.

Figur 9. Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, 2023, andelar¹⁷

Källa: Medborgarundersökningen, SCB

¹⁶ Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" på frågan "Kan du rekommendera andra som inte bor här i kommunen att flytta hit?" i SCB:s medborgarundersökning. De som har svarat "Ingen åsikt" har exkluderats.

¹⁷ Andel som har svarat "Mycket trygg" eller "Ganska trygg" på frågan "Hur trygg känner du dig utomhus i det området där du bor när det är mörkt ute?"

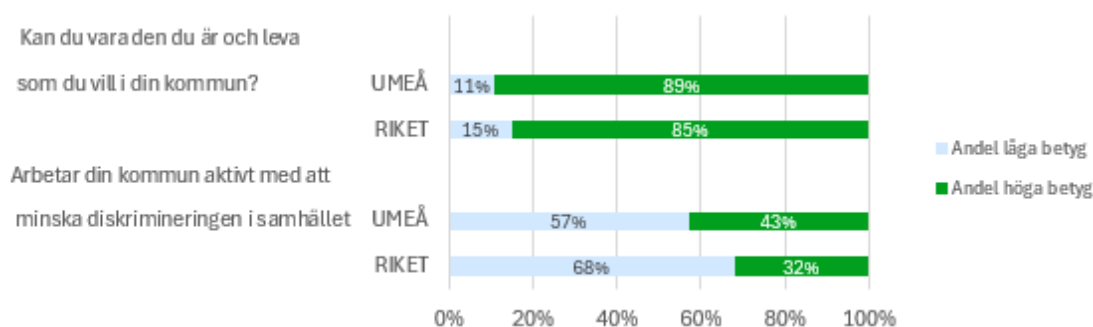
2.2 Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbar utveckling

Arbete med att medvetandegöra förutsättningar för kvinnor och män samt dess konsekvenser är ständigt pågående. Analyser baserat på kvalitativa underlag såväl som insamlingar av konsupplade data görs kontinuerligt och inom ett flertal olika områden.

Könade strukturer tar tid att förändra och är svåra att mäta kvantitativt, därav är det också viktigt att det arbete som pågår synliggörs, ett resonemang som lyfts i den övergripande bedömningen för fokusområdet som helhet ovan.

Prioritering 2.2. lyfter också vikten av att tydligt koppla på social hållbarhet och specifikt analyser kring jämställdhet i relation till klimatarbete och arbete med hållbar utveckling. Detta är ej två separata dimensioner, även om de i kommunens styrmodell hanteras i två olika program.

Figur 10. Frihet och rättigheter. Umeå kommuns invånare jämfört med riket.¹⁸

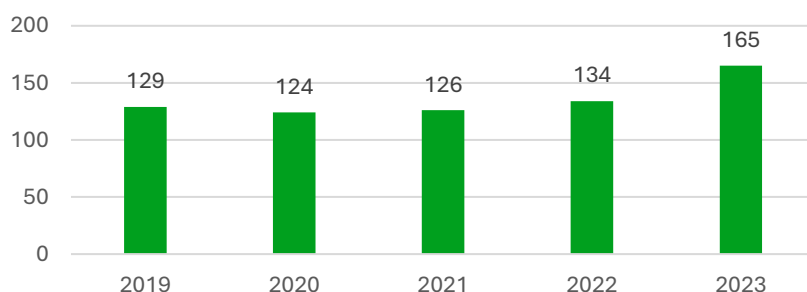
Källa: SCB, Medborgarundersökningen 2023

2.3 Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Det finns en handlingsplan mot våld som i dagsläget inte är resursatt. Verksamma inom området har påtalat behovet med en översyn av gällande handlingsplan för att det ska vara möjligt att driva arbetet vidare på ett effektivt sätt.

Det anmälda våldet mot kvinnor utsatta av närstående ger en indikation på utvecklingen av våld i nära relation men är inte att beakta som ett fullständigt mått. Det anmälda våldet är bara toppen på ett isberg. Yrkesverksamma inom Centrum Mot Våld (CMV) som arbetar med våldsutsatta upplever ett stort tryck. Man har även flaggat för behovet av ökade resurser på mottagningen för våldsutövare.

Figur 11. Kvinnor utsatta för misshandel i Umeå, utsatt av närstående, antal anmälningar

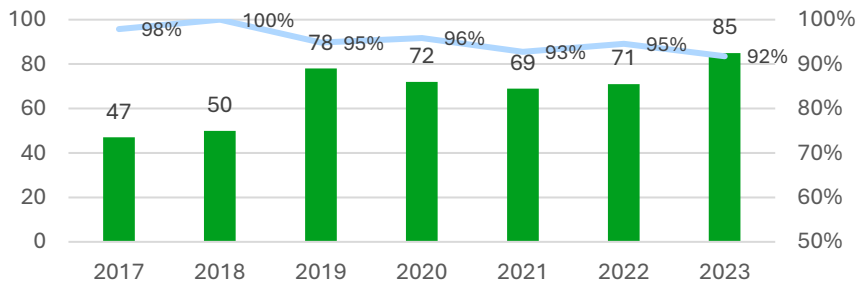

Källa: Polismyndigheten

¹⁸ Kompletta frågor: "Tycker du att du kan vara den du är och leva ditt liv som du vill i din kommun? T.ex. utifrån ålder, kön eller könstillhörighet, sexualitet, religion, etnicitet eller funktionsnedsättning".

Siffror hos socialtjänsten gällande våld i nära relation visar också på ett ökande antal aktualiserade ärenden.

Figur 12. Aktualiserade ärenden hos socialtjänsten i Umeå gällande våld i nära relation. Antal nya ärenden samt andelen kvinnor

Källa: Umeå kommun, Socialtjänsten

Genomförda särskilda projekt och utvecklingsinsatser under 2024 (urval)

- Förstudie kvinno- och tjejjouren med fokus på kvinnor och tjejer som har eller haft en relation med en man/kille i gängkriminalitet
- Utbildningssatsning jämställdhet inom äldreomsorgen
- Fortsättningsprojekt hållbar och jämställd arbetspendling Västerlätt

Status i underliggande planer

Handlingsplan	Bedömning
Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun	Under uppdatering 2024 för att harmoniera med nya styrmodellen samt nya artiklar CEMR
Handlingsplan mot våld	Mer arbete krävs. Aktualitets- och relevansprövning efterfrågas.

Fokusområde 3 – Barns uppväxtvillkor

Sammanfattning	Trend	Lägesbild
<p>3.1 Barns och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas <i>Arbete pågår inom ramen för dialog och demokratiutveckling. Elever upplever minskade påverkansmöjligheter i skolan.</i></p>	●	Mer arbete krävs
<p>3.2 Motverka barnfattigdom <i>Handlingsplanen mot barnfattigdom är inte resurssatt. Lägre andel barn i ekonomisk utsatthet än i riket, men behöver bevakas.</i></p>	●	Mer arbete krävs
<p>3.3 Förebyggande folkhälsoarbete <i>Många ungdomar mår dåligt och är stressade.</i></p>	●	Mer arbete krävs

Umeå kommun ska vara en bra plats att växa upp på och alla barn i vår kommun ska ha goda, jämlika uppväxtvillkor, oavsett föräldrarnas bakgrund, inkomst eller livsval. Arbetet med fokusområdets prioriteringar har fortgått löpande under året, till största delen inom ramen för skolnämndernas samt fritids- och kulturnämndernas grundverksamheter.

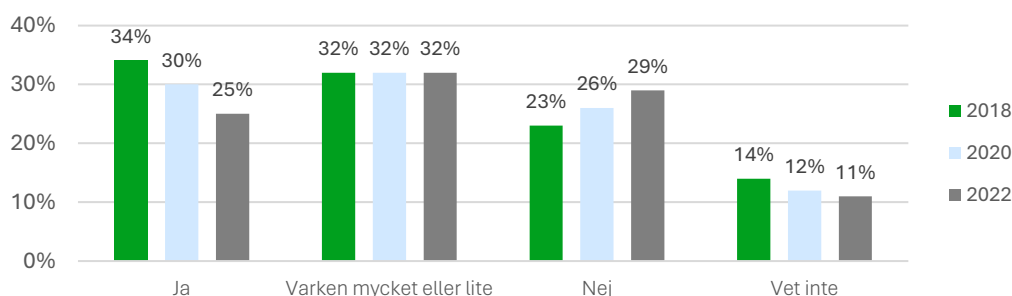
3.1 Barns och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas

Arbetet utgår ifrån barnkonventionens grundläggande principer om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och bli lyssnade på i alla frågor som rör dem. Området är en del i det pågående arbetet med dialog och demokratiutveckling med fokus på utvecklad medborgardialog.

Det pågår ett bland annat ett arbete med att kartlägga indikatorer och mätvärden för ungas inflytande och delaktighet. Ungas åsikter och inflytande följs upp inom vissa områden i kommunen så som fritidsverksamheter och skola. Vad gäller ungas delaktighet och inflytande i generella demokratiska eller kommunala processer finns idag ingen adekvat mätbar indikator. En fråga kring detta kommer att inkluderas i UNGA-undersökningen hösten 2024.

Gällande skolans verksamhet har UNGA-undersökningen visat att unga upplever minskade möjligheter att påverka sin skolas verksamhet. Fritidsförvaltningen tar del av ungas åsikter om verksamheterna och fångar upp ungas initiativförmågor genom den dagliga verksamheten såväl som genom frågeformulär (KEKS).

Figur 13. Upplever du att du har möjlighet att påverka din skolas verksamhet? Högstadiet, andelar

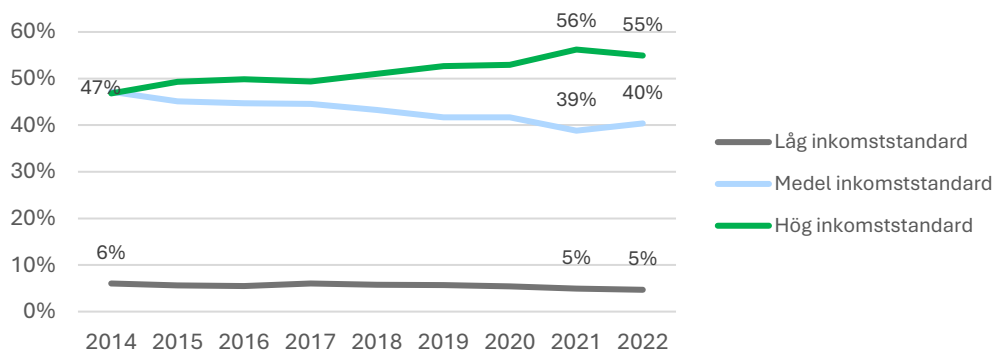

Källa UNGA-enkäten 2018, 2020 och 2022

3.2 Motverka barnfattigdom

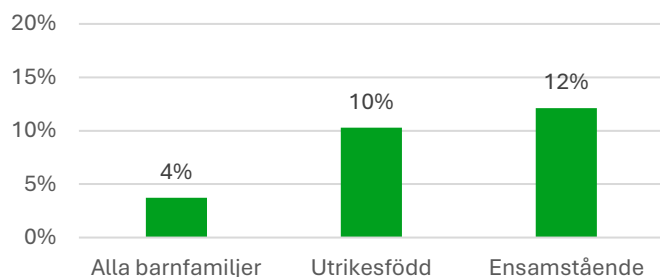
Det finns en handlingsplan mot barnfattigdom som i dagsläget inte är resurssatt. Umeå har en lägre andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll än de flesta jämförbara städer samt än riksgenomsnittet. I vissa grupper av är det relativt många barnfamiljer som lever med knappa resurser. Antalet vräkningar för barnfamiljer har även ökat. Det är viktigt att fortsatt bevaka området då ökade kostnader slår hårdast mot de hushåll som har små marginaler. Inom gruppen barnfamiljer består dessa hushåll i högre grad av föräldrar som är ensamstående och föräldrar som är utrikesfödda.

Figur 14. Inkomststandard för barnfamiljer i Umeå, andelar

Källa: SCB

Figur 15. Låg inkomststandard bland barnfamiljer 2022, andelar¹⁹

Källa: SCB

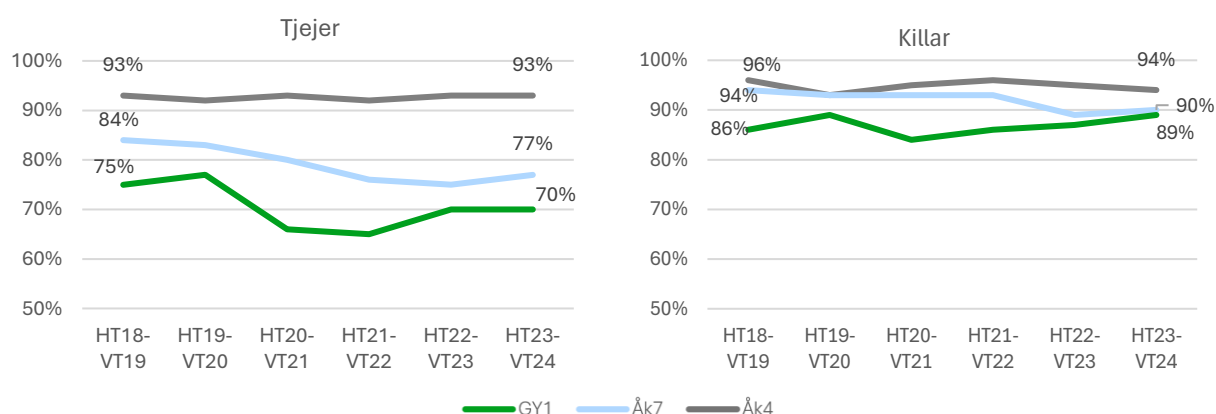
3.3 Förebyggande folkhälsoarbete

Jämfört med riket och liknande kommuner ligger Umeå bra vad gäller behörighet och närvaro i skolan. För första gången är det en något högre andel bland killarna än bland tjejerna som är behöriga till yrkesprogram. Närvaron har efter pandemin återhämtat sig för barn upp till åk 6 men på högstadiet ser det inte lika bra ut. Framför allt har tjejer på högstadiet har fått sämre närvaro.

Många ungdomar mår dåligt och känner sig stressade. I Unga 2022 framkommer det en tydligt nedåtgående trend vad gäller psykiskt mående för unga och med ökade problem vad gäller psykosomatiska besvär. Det gäller särskilt bland tjejer. I elevhälsans undersökning framkommer det att barn i de yngre åldersgrupper generellt sett mår bättre. Vi ser dock en nedgång i måendet för tjejer i årskurs 7.

¹⁹ Låg inkomststandard är ett absolut fattigdomsmått. Måttet beskriver hur väl hushållets inkomster räcker för att betala nödvändiga omkostnader som boende, barnomsorg, lokala resor med mera. Låg inkomststandard innebär att inkomsterna inte räcker för att betala för dessa levnadsomkostnader.

Figur 16. Jag mår bra eller mycket bra, elevers hälsa, andelar

Källa: Umeå kommun, Elevhälsan

Unga i Umeå har en relativt hög aktivitetsnivå och något fler än tidigare rör sig mer än 60 minuter varje dag, även om aktivitetsnivån är relativt stabil över tid. Generellt är pojkar mer aktiva än flickor. Hälften av alla ungdomar är med i en organisation eller förening men andelen som deltar i fritidsaktiviteter har minskat. För flickor på Ålidhem har föreningsaktiviteten minskat mest.

Umeå följer den nationella trenden med minskande alkoholkonsumtion bland unga. Bland de unga som lever i familjer med väldigt dålig ekonomi och för de unga som inte får stöd av sin familj är användningen av narkotika betydligt högre än bland övriga unga.

Socialtjänsten får in allt fler orosanmälningar och polisen upplever en ökande problematik med våld bland unga. Elevhälsans och Unga-undersökningen visar även att skolan är en vanlig plats att utsättas för våld och kränkningar. Samtidigt visar Elevhälsans undersökning att en högre andel elever i gymnasiet åk1 känner sig trygga i skolan.

En kartläggning har visat att många av de som anmäls för sexualbrott mot barn i Umeå är minderåriga. Både de minderåriga som utsätts för våld och sexualbrott samt flertalet av de som anmäls för dessa brott finns inom kommunens verksamheter. Det finns ett ökat behov att arbeta med våldsutsatta barn och barn som har bevittnat våld och det pågår en översyn av CMV:s uppdrag.

Genomförda särskilda projekt och utvecklingsinsatser under 2024 (urval)

- Resultaten från UNGA-enkäten används i samverkan mellan skola, fritid och socialtjänst som underlag för gemensam analys och planering av insatser på lokal nivå.
- Fritid Unga ingår i ett partnerskap genom ICLD med fokus på att stärka kommunens förmåga att planera och genomföra aktiviteter där ungdomar kan vara med och påverka samt att ta fram en policy för ungdomsutveckling som omfattar alla kommunens förvaltningar.
- Mirai och Upp 2 är initiativ inom ramen för skolan som försöker minska den problematiska skolfrånvaron och pågår till sommaren 2025.

Status i underliggande planer

Handlingsplan	Bedömning
Umeå kommuns handlingsplan mot barnfattigdom	Mer arbete krävs. Aktualitets- och relevansprövning efterfrågas.
Handlingsplan för suicidprevention	Arbete pågår enligt plan

Fokusområde 4 – Boende och bebyggelsemiljö

Sammanfattning	Trend	Lägesbild
4.1 Fortsätta arbetet med strategier för hållbar tillväxt för att stärka den sociala hållbarheten <i>Den aktualiserade planeringsstrategin samt program för hållbar landsbygdsutveckling har antagits av kommunfullmäktige.</i>		Enligt plan
4.2 Stärka mötesplatser och överbrygga barriärer <i>Den aktualiserade planeringsstrategin samt program för hållbar landsbygdsutveckling har antagits av kommunfullmäktige.</i>		Enligt plan
4.3 Främja en socialt hållbar bostadsförsörjning och motverka hemlöshet <i>Bostadsförsörjningen är utmanande, andelen barnfamiljer och unga som lägger en större del av inkomsten på boendekostnader har ökat.</i>		Enligt plan

Detta fokusområde handlar om att i takt med fortsatt tillväxt utveckla boendemiljöer som är trygga, tillgängliga och som främjar delaktighet samt möten mellan människor. Arbetet med fokusområdets prioriteringar sker till största delen inom ramen för stadsbyggnadsförvaltningens, teknik- och fastighetsförvaltningens samt stadsledningskontorets grundverksamheter. Målmedvetet arbete med översiktsplanen som utgångspunkt kommer att leda till ett samhälle som hänger ihop socialt. I juni 2024 antogs i kommunfullmäktige planeringsstrategin.

4.1 Fortsätta arbetet med strategier för hållbar tillväxt för att stärka den sociala hållbarheten

I ovan nämnda placeringsstrategi finns en uppföljning med vissa förtydliganden av översiktsplanens utvecklingsstrategier med grund i stadsbyggnadsprinciperna med integrerade perspektiv, som visar vägen för att uppnå en hållbar tillväxt. Principerna verkar för att utveckla goda strukturer i stället för att ta ett fokus på enskilda geografier eller sektorsintressen. Dessa strategier gynnar hållbara flöden, skapar förutsättningar för ett gott vardagsliv och värnar betydelsen av lokal platsidentitet och social hållbarhet, där ett fortsatt målmedvetet arbete för ökad blandning i hela kommunen är grundläggande. Med anledning av denna nyligen antagna aktualisering bedöms förutsättningarna kring prioritering 4.1 vara goda.

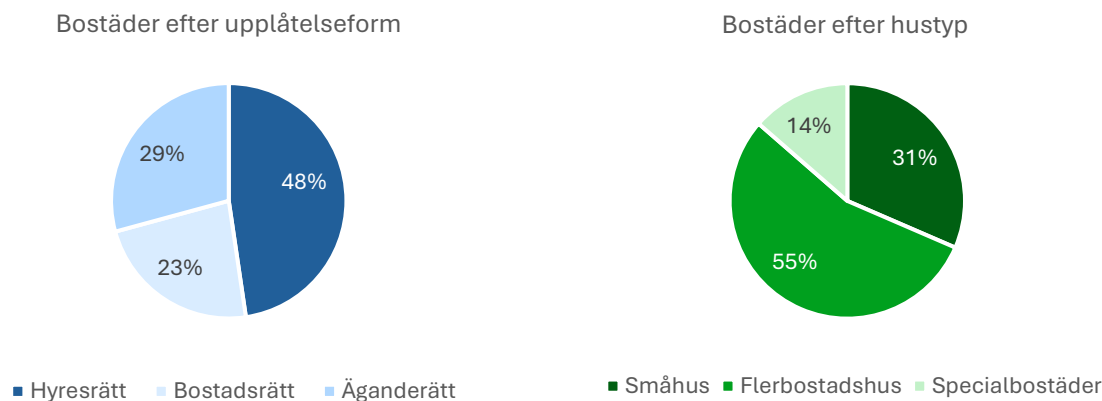
Utöver planeringsstrategin har kommunfullmäktige även antagit program för hållbar landsbygdsutveckling vars strategier för hållbar tillväxt på landsbygden tydligt knyter an till översiktsplanen och dess övergripande inriktning mot social hållbarhet.

Att planera systematiskt för blandning – där olika människor med olika livsvillkor kan leva sida vid sida – som är grundläggande för den sociala hållbarheten på lång sikt innebär blandning av upplåtelseformer, boendetyper, boendestorlekar, andel dag- och nattbefolkning, olika typer av verksamheter.

Fördelningen av andelen hyresrätter, bostadsrätter och äganderätter är något som är trögrörligt. Under de senaste 10 åren har fördelningen inte förändrats nämnvärt. Äganderätter är i de allra

flesta fall en villa, ett radhus, ett kedjehus eller ett parhus. I kategorin flerbostadshus ingår både hyresrätter och bostadsrätter. En specialbostad kan vara en bostad anpassad för äldre, funktionshindrade eller en studentbostad och som är varaktigt förbehållen vissa grupper.

Figur 17. Bostäder i Umeå 2023, andelar

Källa: SCB

4.2 Stärka mötesplatser och överbrygga barriärer

Kommunens olika styrdokument kring den fysiska planeringen understryker vikten av att stärka mötesplatser, skapa förutsättningar för socialt sammanhållna stadsdelar och tätorter, samt platser och motverka såväl fysiska som sociala barriärer i det offentliga rummet.

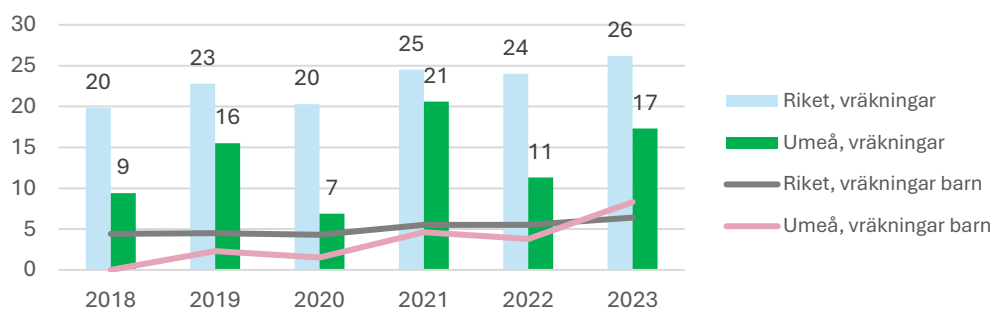
Mötesplatser är till viss del svårdefinierat och därför inte helt lätt att mäta. En form av mötesplats i det offentliga rummet är grönområden och parker, där det går att mäta hur många som har ca 300 meter till närmaste grönområde från sin bostad. Dock är detta en något trubbig indikator. Parker och grönområden finns relativt jämnt fördelat över de områden i centralorten där flest människor bor och de senaste åren har andelen legat på strax över 83%. Mötesplatser kan dock innebära väldigt många saker, till mötesplatser kan också exempelvis kommunal service såsom bibliotek, eller privat service såsom livsmedelsbutiker räknas.

4.3 Främja en socialt hållbar bostadsförsörjning och motverka hemlöshet

Hushållens ekonomiska förutsättningar påverkar deras möjligheter på bostadsmarknaden och sedan 2018 har andelen unga och barnfamiljer som lägger mer än 50 procent av sin inkomst på boendekostnader ökat markant. Det finns inga aktuella siffror för hemlöshet i Umeå men ett arbete pågår för att hitta former för att mäta på lokal nivå.

Färre personer vräks i Umeå per 100 000 invånare än vad som görs i riket. Vi har dock på senaste år sett hur fler barn berörs av vräkning i Umeå. Det finns rutiner för hur dessa ärenden ska hanteras för att trygga situationen. Det kan vara svårt att komma in på bostadsmarknaden och det gör att även personer som inte bedöms av Socialtjänsten som stödbehövande kan behöva hänvisas till Stadsmissionens akutboende eller en campingstuga.

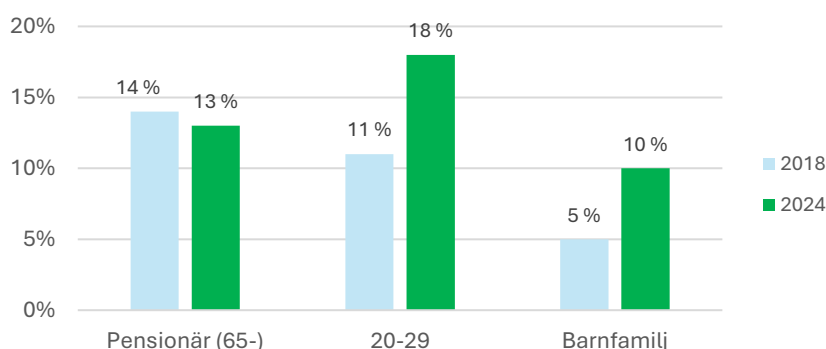
Figur 18. Vräkningar i Umeå och riket, antal per 100 000 invånare

Källa: Kronofogden

I Umeå kommuns rapport *Vad kostar det att bo* framgår det att de som bor i hyresrätt tenderar att ha det sämre ekonomisk ställt än de som bor i bostadsrätt eller i en villa. Ensamstående med barn samt familjer där någon har en svår funktionsnedsättning rapporterar om en än sämre ekonomisk situation. En relativt stor andel av hushållen med pensionärer eller unga vuxna lägger mer än 50 procent av sin inkomst på boendekostnader. Sedan 2018 har andelen unga och barnfamiljer som lägger mer än 50 procent av sin inkomst på boendekostnader ökat markant.

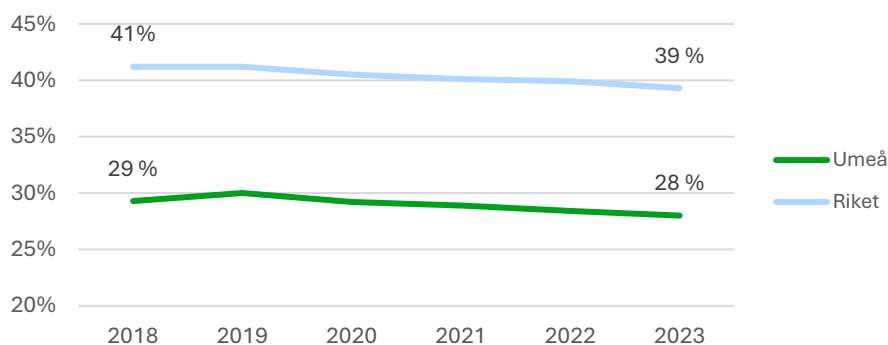
Figur 19. De som lägger mer än 50 procent av sin inkomst på boendekostnader, andelar

Källa: Vad kostar det att bo i Umeå kommun?

Hushållens ekonomiska förutsättningar påverkar deras möjligheter på bostadsmarknaden. Trots att den ekonomiska situationen har försämrats under de senaste åren har trångboddheten minskat något.

Figur 20. Trångboddhet i Umeå och riket, enligt norm 3, andelar

Källa: SCB

Genomförda projekt och utvecklingsinsatser

- Publikation av rapporten *Vad kostar det att bo i Umeå kommun?*
- Modellen *Bostad först* kommer att bli en del av IFN:s ordinarie verksamhet under 2025 efter att ha testats i ett uppstartsprojekt under 2023–2024.
- Hållbara hem för alla: bland annat arbete med attraktiv och effektiv mobilitet.

Status i underliggande planer

Handlingsplan	Bedömning
Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram	Arbete pågår enligt plan
Handlingsplan för ökat bostadsbyggande	Enligt plan
Handlingsplan mot hemlöshet	Mer arbete krävs. Aktualitets- och relevansprövning efterfrågas.
Program för hållbar landsbygdsutveckling	Aktualiserad och antagen av kommunfullmäktige 2024. Arbete pågår enligt plan
Planeringsstrategi	Aktualiserad och antagen av kommunfullmäktige 2024. Arbete pågår enligt plan

Fokusområde 5 – Arbete och försörjning

Sammanfattning	Trend	Lägesbild
5.1 Skapa förutsättningar för en ekonomisk jämlikhet och en högkvalitativ välfärd för livets alla skeden <i>Långsiktigt positiv utveckling gällande arbetskraftsdeltagande men ett ökat antal avhopp från gymnasiet.</i>	●	Mer arbete krävs
5.2 Särskilt stöd till de personer som står långt från arbetsmarknaden <i>Personer med funktionsvariationer står fortsatt långt från arbetsmarknaden. Behov av förstärkt arbete.</i>	●	Mer arbete krävs

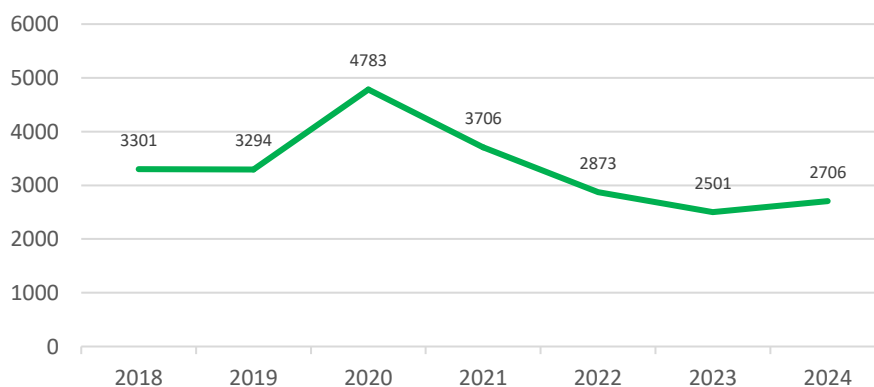
Arbetskraftsdeltagandet (mätt i andel sysselsatta) fortsatte att öka under 2023. Under 2024 har dock en liten ökning av antalet inskrivna på arbetsförmedlingen noterats. Totalt sett är det dock få som står utanför arbetsmarknaden. Den långsiktiga trenden är positiv. Dock kvarstår grupper som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, exempelvis personer med funktionsvariationer.

Färre personer försörjs i trygghetssystemet. Nivåerna är låga i förhållande till andra kommuner, exempelvis när det gäller försörjningsstöd. Men ser man specifikt på sjukpenningtalen fortsätter de att öka. Mönstret är gemensamt för Västerbotten och anses främst bero på förändringar i bedömningen av rätten till ersättning i relation till rehabiliteringskedjans olika tidsgränser. Här finns delar att arbeta vidare med.

Den minst positiva utvecklingen inom området berör avhoppet från gymnasiet. Antalet elever som inte fullföljer sina studier ökar, vilket är en oroväckande trend. 40 % av avhoppet kan kopplas till dåligt mående. Det är viktigt att satsa för att fånga upp unga så snabbt som möjligt.

Kompetensbristen är fortsatt en utmaning i Umeå. Det är angeläget att minska matchningsgapet och få in fler personer som är i långvarigt utanförskap. För att förstå nuläget och anpassa utvecklingsarbetet är det angeläget att få bättre mått på de personer som inte arbetar, inte studerar, men inte heller är inskrivna hos Arbetsförmedlingen eller uppbär ersättningar/bidrag.

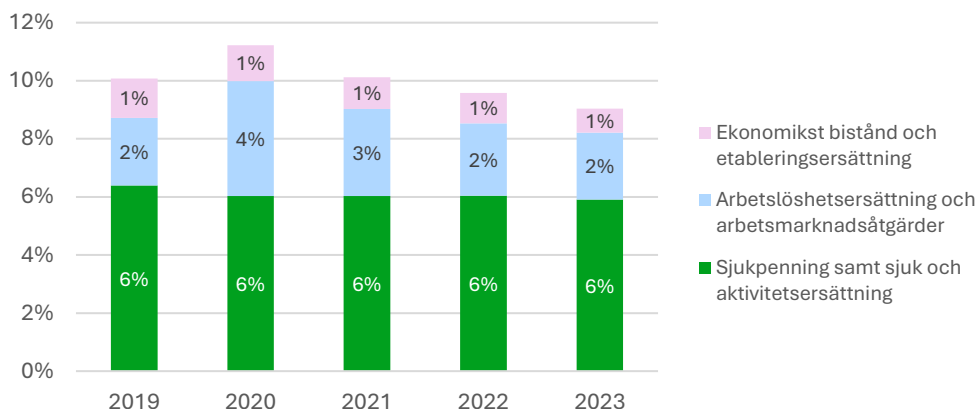
Figur 21. Inskrivna arbetslösa i Umeå kommun (juli månad), antal

Källa: Arbetsförmedlingen

Nio procent av den vuxna befolkningen i åldern 20–64 år försörjdes 2023 av sociala ersättningar. Det ekonomiska biståndet har minskat sedan 2020. Medan sjukpenning och sjukersättningen är fortsatt hög.

Figur 22. Helårsekvivalenter som försörjs med sociala ersättningar och bidrag²⁰

Källa: SCB

5.1 Skapa förutsättningar för en ekonomisk jämlikhet och en högkvalitativ välfärd för livets alla skeden

Att minska utanförskapet och få in så många personer som möjligt i sysselsättning är viktigt ur ett jämlikhetsperspektiv. En positiv utveckling är att antalet arbetslösa minskar, även inom gruppen långtidsarbetslösa. Minskningen märks även hos gruppen unga, och hos utrikesfödda.

Det är ett fortsatt lågt behov av försörjningsstöd i Umeå, vilket beror på en god arbetsmarknad och på ett aktivt arbete i samverkan för att ge stöd till självförsörjning. Tilläggsbidraget inom bostadsbidrag kan ha bidragit till att barnfamiljer med låg inkomst klarar sin försörjning utan att behöva ansöka om försörjningsstöd. En utmaning är dock att de som har försörjningsstöd blir kvar i systemet länge – här finns ett fortsatt behov av samverkan.

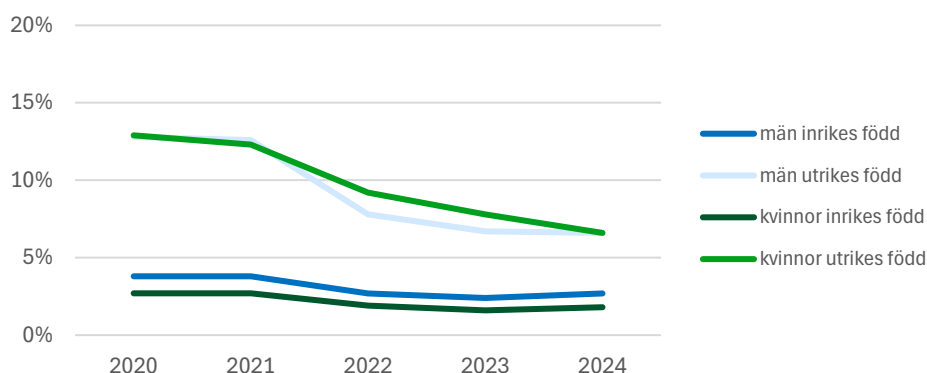
Att få så många som möjligt i sysselsättning är även viktigt ur ett barnperspektiv, eftersom det påverkar barn och ungas uppväxtvillkor. Därför prioriteras personer med barn i kön till arbetsmarknadsinsatser, och inom försörjningsstödet finns möjlighet till extra bidrag för exempelvis studentmössa eller semesteraktiviteter för barnfamiljer.

När det gäller barn och unga är ett prioriterat område att så många elever som möjligt ska klara skolan. Att bli behörig till gymnasiet, och att fullfölja sina gymnasiestudier är en stark skyddsfaktor, som också ger bättre förutsättningar för att komma ut i arbete. En positiv utveckling inom det här området är den ökande andelen elever på yrkesprogrammen som går klart gymnasiet inom 4 år. En oroväckande utveckling är däremot studieavbrotten från gymnasiet som fortsätter öka, och som verkar ha en koppling till dåligt mående. Det här är en oroväckande utveckling som är viktig att bryta.

Arbetslösheten har minskat i hela norra Sverige under många år och så även i Umeåregionen. Långtidsarbetslösheten fortsätter nedåt för både unga och äldre, kvinnor och män, samt i grupperna inrikes- och utrikesfödda.

²⁰ Med helårsekvivalenter avses det antal individer som skulle kunna försörjas under ett helt år med full ersättning. Exempelvis blir två personer, som varit heltidsarbetslösa ett halvår var, blir tillsammans en helårsekvivalent i statistiken.

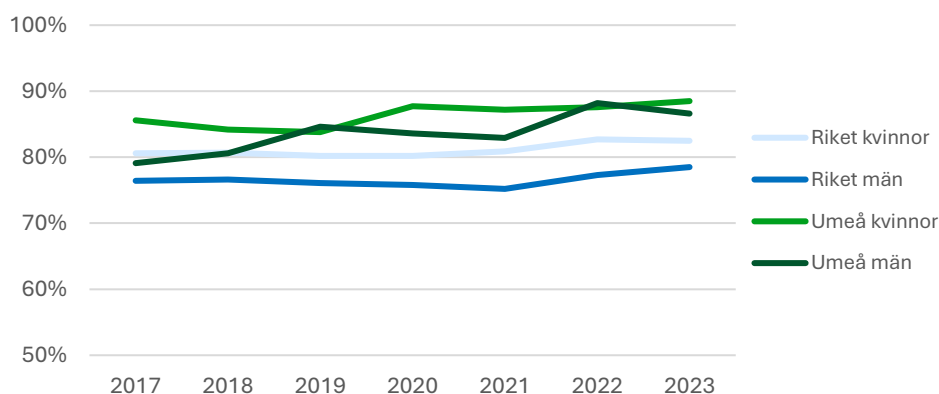
Figur 23. Arbetslöshet (i maj). Preliminär statistik efter kön, födelseregion och år, andelar²¹

Källa: SCB

En högre andel unga tar nu examen efter fyra år. Dock var hela 80 elever som tog ett studieavbrott under höstterminen 2023. Vissa av dessa hoppar av skolan för att de hellre vill arbeta och vissa återgår till studier igen senare. Det syns dock en ökande trend med andelen som hoppar av gymnasiet på grund av dåligt psykiskt mående.

Figur 24. Elever med gymnasieexamen inom 4 år, lägeskommun, andelar

Källa: SCB

5.2 Särskilt stöd till de personer som står långt från arbetsmarknaden

För att uppnå de mål som finns kring arbetskraftsdeltagande, sjukpenningtal och ekonomiskt bistånd är det viktigt att ge extra stöttning till grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden och som annars riskerar att fastna i ett långvarigt utanförskap.

Det är glädjande att indikatorer för långtidsarbetslösa fortsätter neråt, men det finns vissa kategorier som fortsatt har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Det finns en gemensam grupp individer inom ohälsan och långtidsarbetslösa som behöver få fortsatt uppmärksamhet och fler lösningar.

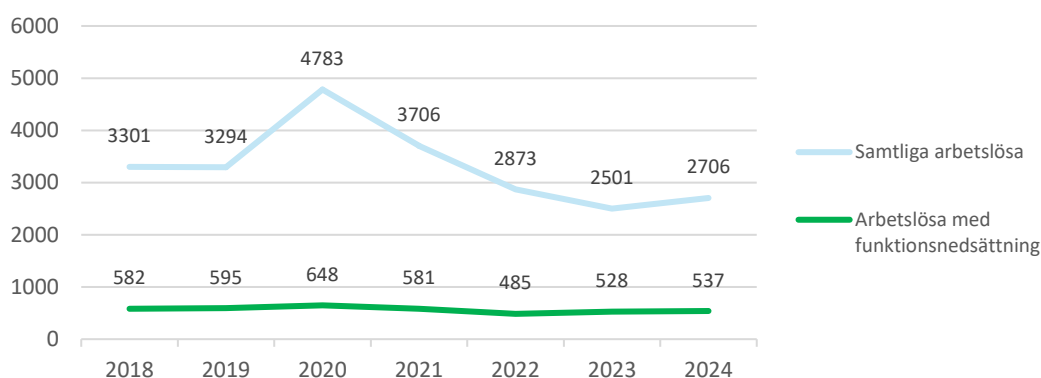
²¹ Arbetslöshet som utgörs av antal arbetslösa som andel av arbetskraften. Sysselsatta och arbetslösa utgör tillsammans i arbetskraften.

En grupp där läget inte förbättrats är personer med funktionsvariationer – här har omsättningen till arbete inte ökat trots en gynnsam trend för arbetslösheten i stort. Här finns ett behov av förstärkt arbete.

Att kunna matcha personer med långvarig arbetslöshet med arbetstillfällen är extra viktigt ur ett kompetensförsörjningsperspektiv, då det råder en brist på arbetskraft. Men det kräver ofta extra anpassningar. Ett sätt att förflytta positionerna inom området är att inom den kommunala organisationen skala upp arbetet med att ta emot fler personer med lönebidrag – här ligger Umeå kommun efter jämfört med andra kommuner, trots att ett flertal försök gjorts inom det här området. Problemet verkar utgöras av inomorganisatoriska hinder.

Ett viktigt utvecklingsarbete som pågår inom Samordningsförbundet är att få bättre mått på den grupp människor som inte är i sysselsättning men inte heller har kontakt med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan eller socialtjänsten. Preliminära resultat pekar på att det handlar om 4000–5000 personer. Bättre kartläggning kommer möjliggöra riktade insatser.

Figur 25. Arbetslösa med funktionsnedsättning samt totalt, juli månad, antal

Källa: SCB

Genomförda särskilda projekt och utvecklingsinsatser under 2024 (urval)

- projekt Mirai (unga som avbrutit skolan erbjöds möjlighet att läsa enstaka kurser, delta i aktiviteter och andra studiemotiverande insatser i syfte att öka deras aktivitetsnivå och vägleda dem tillbaka till heltidsstudier fokus unga som hoppat av skolan)
- KRAFT - insats för utrikesfödda kortutbildade
- Framtidsverkstan för ungdomar inom det Kommunala Aktivitetsansvaret.
- Projektet Samstart för unga med funktionsvariation – samverkan mellan gymnasieskolan, Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknad och integrationsavdelningen.

Status i underliggande planer

Handlingsplan	Bedömning
Överenskommelse om samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Umeåregionens kommuner	Enligt plan
Strategi för integration	Arbete pågår enligt plan

